

skjøndt det naturligtvis ikke kan siges i Almindelighed at være opgivet; thi vi raade ikke for, hvorledes de følgende Rigsdage, naar den Periode er sluttet, som vi her have, ville optræde." Der ligger i denne Udtalelse noget Lignende, som der laa i den Udtalelse, vi hørte fra det ærede Medlem, der sidder foran mig (Holstein-Ledreborg), at man tror, at naar kun de Sagkyndige vilde opgive Tanken om Kjøbenhavns Befæstning, saa kunde de nok finde en saadan Reduite. Jeg tror ikke, at en saadan Opfattelse kan siges paa nogen Maade at være rigtig, og jeg skal sige hvorfor. Den ærede Ordfører maa være vidende om, — da alle fornødne Aktstykker have været stillede til Udvalgets Naadighed, og det i en saa vid Udstrækning, at den næsten maa synes at være forbausende, — at der har været foretaget Undersøgelser med Hensyn til, hvorvidt man kunde lægge en saadan Reduite i Terrainet ved Skjelsfjær, ved Aggersøfund, at lignende Undersøgelser have været foretagne for Korsørs og for Kallundborgs Bedkommende. Ganske vist har der ikke været foretaget saadanne Undersøgelser for Horns Herreds Bedkommende; thi den Slags Projekter kan det ikke falde en Krigsbestyrelse ind at indlade sig paa at undersøge. (En Stemme: Helsingør!) Et æret Medlem siger Helsingør. Jeg skal sige, hvorfor Helsingør paa ingen Maade kan bruges til Reduite: fordi Helsingør gjennem sin affides Beliggenhed paa ingen Maade egner sig til at være Operationsbasis for en Hær, der kæmper paa Sjælland; og derfor vilde et befæstet Helsingør netop rumme den Fare, som de Herrer frygte saa meget, at den kommanderende General vilde i en Krig føle sig stærkt opfordret til at blive i Helsingør med Hæren og ikke tænke paa at møde Fjenden ved Vandgangspunktet, fordi en Retraite fra Vandgangspunktet til Fæstningen vilde være umulig. — Men, naar man faaledes ikke er istand til at kunne paavise et eneste andet Punkt for en Reduite udenfor Kjøbenhavn, saa maa man komme til Kjøbenhavns Befæstning, og de, der indrømme os, at de indse Nødvendigheden af en Reduite, og en velbefæstet Reduite, maa gaa med os til denne Befæstning og kunne ikke gaa imod os, da de ikke kunne paavise os et andet Punkt; thi det er en løstelig Maade at ville gaa med paa, at man siger: vi indse Nødvendigheden af et befæstet Punkt, men det maa kun ikke være Kjøbenhavn. Maatte jeg endnu blot tilføje som Beledning for senere Projekter, at skal man søge et saadant Sted, da er det let at finde, thi Balget kan kun falde paa et strategisk Punkt; men fordi man gaar hen og lægger en Fæstning paa et hvilket som helst Punkt, dermed slæbes ikke et strategisk Punkt.

En anden Indvending, der er bleven gjort mod Kjøbenhavns Befæstning, er hentet fra, at man har sagt, at de Sagkyndige ere ikke enige om dens Karakter. Nu tillader jeg mig at tro, at Fordringen om absolut Enighed mellem alle de

Sagkyndige netop i dette Spørgsmaal er lige saa urimelig at opstille, som naar man overhoved vil gjøre det til Betingelse for at gaa ind paa Noget, at alle de Sagkyndige skulle være enige. Men der er visse Ting, man har overset, og som jeg senere skal komme ind paa, og paa samme Tid har man ikke stillet sig klart for Die, hvad der skal naas gjennem et befæstet Kjøbenhavn. Hvad dette Spørgsmaal angaar, da tillader jeg mig at tro, at mange ærede Medlemmer have set saa feil derpaa, at de i Fæstninger kun se et Slags Apparat, hvori Hæren skal lukkes inde, medens Fæstninger tværtimod skulle være et Mittel til at lukke Fjenden ude. Et befæstet Kjøbenhavn har nemlig en dobbelt Opgave; det skal støtte Kampen i aaben Mark, men det skal tillige dække Kjøbenhavn mod en Overrumpling og Bombardement. Dækningen mod Overrumpling naas ved Anlæget af en Enceinte, Dækningen mod Bombardement ved Forter. Men her komme vi til Hovedspørgsmaalet og det er, hvor Fortrækken skal lægges. At de Sagkyndige overfor dette Spørgsmaal ikke have været fuldstændig enige ligger i den Omstændighed, at vi have levet i en Ojæringsperiode ikke blot med Hensyn til Vaabentechniken, men ogsaa med Hensyn til Befæstningsspørgsmaalet, en Periode, som først fornylig har fundet sin Afslutning. Jeg indrømmer, at det har været uheldigt for Sagen, at man inden denne Afslutning er kommen ind paa gjennem den offentlige Diskussion at fremstille forskellige Linier, fordi dette er blevet benyttet af Modstanderne af Sagen til at konstatere de Sagkyndiges Uenighed, og paa samme Tid har det bevirket, at de, der gjerne ville støtte Sagen, ere bleve valkende i deres Tro; thi da det ærede Medlem her foran mig (Holstein-Ledreborg) ved Sagens forrige Behandling udtalte: „Jeg vil endog indrømme, at, dersom Spørgsmaalet om Kjøbenhavns Befæstning forelaa ganske rent, og dersom de militære Autoriteter alle vare enige om en bestemt Befæstningsplan, vilde jeg maasse — skjøndt det vilde koste mig nogen Anstrengelse efter den Autoritetsledelse, vi fik i 1864 — være tilbøielig til ogsaa i dette Punkt at give efter; men denne Enighed er ikke tilstede“, udtalte det ærede Medlem Noget, der ikke alene rører sig her i Forsamlingen, men ogsaa i den store Befolkning og med fuldstændig Ret; thi jeg erkjender, at, naar man fordrer en betydelig og det endog en meget betydelig Bevilling, saa maa man ikke vente, at Folket skal være rede til at bringe de dertil knyttede Offre, naar man ikke stiller klart for Folket, at det, der skal naas for Offret, er Offret værd, og forsaavidt er jeg enig med det ærede Medlem. Fordrer man iøvrigt Enighed som Betingelse for at gaa ind paa Kjøbenhavns Befæstning, da tror jeg, at det Tidspunkt ikke er langt borte, da den kan ventes opnaaet, og jeg venter da at se det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holstein-Ledreborg) træde i